Č. 10.715.

Pojištění nemocenské. — Řízení správní: I. I za platnosti zák. č. 184/28 je předpis § 239 zák. č. 221/24 o instančním pořadu změněn ustanovením čl. 8 org. zák. č. 125/27. — II. K výkladu pojmu »vedlejší zaměstnání« podle § 2 zák. č. 221/24 Sb.

(Nález ze dne 18. září 1933 č. 1658/32.)

Prejudikatura: ad I.: Boh. A 9255/31 a 9323/31; ad II.: Boh. A 7563/28.

Věc: Gremiální nemocenská pojišťovna v K. proti zemskému úřadu v Praze o nemocenské pojištění.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Výměrem ze 16. října 1930 nevyhověl okresní úřad v K. odvolání firmy Josef St., filiálka třídní loterie v K., z výměru gremiální nemocenské pojišťovny v K. ze 14. července 1930, jímž bylo firmě předepsáno nemocenské pojistné za jejího zaměstnance Pia S. v částce 3.490 Kč za dobu od 1. května 1926 do 30. července 1930.

K odvolání firmy Josef St. a Pia S. zrušil žal. úřad nař. rozhodnutím v odpor vzatý výměr a vyslovil, že firma Josef St. není povinna uvedené pojistné pojišťovně hraditi z těchto důvodů: Pius S. požíval jako poštovní ředitel od státu pense měsíčních 2.297.50 Kč, kdežto od firmy Josef St. měl toliko 1.500 Kč služného. Bylo tudíž jeho zaměstnání jako obchodvedoucího u zmíněné firmy pouze jeho zaměstnáním vedlejším. Netvořil tudíž příjem, jejž od firmy St. dostával, podstatnou složku jeho hospodářské a sociální situace, a následkem toho pojistné povinnosti podle § 2 zák. č. 221/24 ve znění zák. č. 184/28 nepodléhal.

Stížnost podaná do tohoto rozhodnutí vytýká předem, že se nař. rozhodnutí označilo neprávem za konečné, poněvadž šlo o věc, kterou jest posouditi podle 1. a 2. odst. § 239 zák. č. 221/24, jenž v řízení odvolacím připouští jako třetí instanci min. soc. péče s výjimkou, že rozhodnutím druhé stolice bylo rozhodnutí první stolice potvrzeno, o kterouž výjimku však v přítomném případě nešlo. Po názoru stížnosti nebylo ustanovení § 239 zák. č. 221/24, připouštějící odvolání k min. soc. péče, zrušeno předpisem 2. odst. čl. 8 organisačního zák. č. 125/27, poněvadž tento zákon nemá v tom směru výslovného zrušovacího ustanovení. Konečně poukazuje stížnost k tomu, že zákon z 8. listopadu 1928 č. 184 Sb. znovu pojal ustanovení 2. odst. § 239, takže jest za to míti, že na poli sociálního pojišťování jeví se ustanovení 2. odst. čl. 8 organ. zák. zrušeným.

Stížnost se mýlí. Otázkou, týkající se poměru mezi ustanovením 2. věty 1. odst. § 239 zák. č. 221/24, jež stanoví, že v poslední stolici je příslušno min. soc. péče, a mezi předpisem 2. odst. čl. 8 organ. zák., určujícího, že z rozhodnutí zem. úřadu jako odvolacího není další odvolání přípustno, zabýval se nss již v nál. Boh. A 9255/31 a dospěl zde k názoru, že ustanovení 2. věty odst. 1 § 239 zák. o sociálním pojištění č. 221/24 o instanční příslušnosti min. soc. péče bylo derogováno článkem 8 odst. 2 zák. o organisaci politické správy č. 125/27.

Na právním stavu, vytvořeném ustanovením 2. odst. čl. 8 org. zák., nebylo změněno nic ani pozdějším zák. č. 184/28, jímž byl novelisován zák. č. 221/24. Neboť z toho, že zák. č. 184/28 nezměnil 1. a 2. odst. § 239 zák. č. 221/24, nelze nic dovozovati, zejména nikoli, že by z toho byla zřejma vůle zákonodárcova, aby ustanovení 1. a 2. odst. § 239 platila dále a že by byl takto derogován předpis odst. 2 čl. 8 org. zák. č. 125/27. Zák. č. 184/28 jest arci pozdější než zák. č. 125/27, leč neobsahuje žádného ustanovení, z něhož by se dalo dovoditi, že by jím bylo derogováno ustanovení 2. odst. čl. 8 org. zák., a nelze tak usuzovati zejména z toho, že zák. č. 184/28 nezměnil 1. a 2. odst. § 239 zák. č. 221/24, neboť okolnost tato k úsudku takovému nestačí (srov. Boh. A 9323/31).

Z těchto úvah jde, že nař. rozhodnutí zem. úřadu nepodléhalo dalšímu instančnímu opravnému prostředku, že jest tedy ve smyslu § 5 zák. o ss rozhodnutím konečným, a možno proto přistoupiti k věcnému jeho zkoumání na základě dalších námitek, jež proti němu stížnost in merito vznáší.

Stížnost tu uplatňuje, že si žal. úřad nesprávně vyložil pojem vedlejšího zaměstnání ve smyslu § 2 odst. 1 zák. č. 221/24, hájíc názor, že o zaměstnání vedlejším lze mluviti pouze tenkráte, je-li tu zároveň nějaké zaměstnání hlavní. Takového zaměstnání však u Pia S. nebylo, protože pobírání pense nelze pojímati jako nějaké zaměstnání, jež možno spatřovati jen v aktivní činnosti. Za zaměstnání vedlejší nelze dále po názoru stížnosti pokládati zaměstnání, jež poskytuje zaměstnanci příjem, který sám by stačil k samostatné existenci, a které v organisaci závodu, v němž se vykonává, není zaměstnáním podřízeným, jako jest tomu u Pia S., jemuž plat obchodvedoucího v částce 1.500 Kč měsíčně zakládá samostatnou existenční možnost a který jest v závodě, o nějž jde, představeným dvou jiných zaměstnanců. Stížnost vytýká konečně jako vadu, že stěžující si gremiální pojišťovně nebyla dána příležitost přezkoumati v řízení správnost zjištění žal. úřadu, že Pius S. pobírá na státní pensi měsíčně částku 2.297 Kč 50 hal.

O těchto námitkách uvážil nss toto:

Podle § 2 odst. 1 zák. z 9. října 1924 č. 221 Sb. jest pojištěním povinen a podle tohoto zákona pojištěn, kdo ..... vykonává práce nebo služby na základě smluveného poměru pracovního, služebního nebo učňovského, a nevykonává jich jako vedlejší zaměstnání nebo příležitostně.

Zabývaje se výkladem pojmu vedlejšího zaměstnání ve smyslu právě cit. ustanovení, vyslovil nss již v nál. Boh. A 7563/28, že při řešení otázky, zda některá činnost jest zaměstnáním vedlejším, jest v každém jednotlivém případě zkoumati, v jakém poměru jest činnost ta k celkové hospodářské a sociální situaci té které osoby. Z toho jde, že není třeba, aby tu stály proti sobě různé činnosti téže osoby, a že jest také nerozhodno, zda zaměstnání, o něž jde, může samo o sobě tvořiti samostatný základ existence nebo jest v organisaci závodu zaměstnáním vedoucím či podřízeným, nýbrž rozhodno jest, zda určitá činnost osoby, o kterou jde, jeví se zaměstnáním podružným v celkové její situaci hospodářské nebo sociální. Může proto i výdělečné zaměstnání pensisty podle okolností případu býti jeho zaměstnáním vedlejším a nerozhoduje při tom,

že zaměstnání to samo o sobě mohlo by tvořiti zdroj samostatné existence a jest v organisaci závodu, kde se vykonává, zaměstnáním vedoucím.

Mohlo proto i u Pia S. zaměstnání obchodvedoucího býti jeho zaměstnáním vedlejším, a šlo by jen o to, zda v jeho celkové hospodářské nebo sociální situaci bylo zaměstnáním podružným.

Po této stránce srovnával žal. úřad příjmy plynoucí mu jako pensistovi a jako obchodvedoucímu a shledávaje převahu na straně příjmů pensijních, uznal jeho zaměstnání obchodvedoucího za zaměstnání vedlejší. — Stížnost vznáší tu jedinou výtku, a to — jak uvedeno již nahoře — výtku vadnosti, kterou shledává v tom, že stěžující si gremiální pojišťovně nebyla dána v řízení příležitost přezkoumati správnost zjištění žal. úřadu o výši pense Pia S. Tohoto postupu ovšem žal. úřad nezachoval, leč postup ten nemůže v konkrétním případě přivoditi kasaci nař. rozhodnutí, když stížnost ani netvrdí, že zjištění žal. úřadu, že pense ta činí 2.297.50 Kč měsíčně, neodpovídá skutečnosti. Jest proto přes uvedenou výtku přejíti bez dalšího zřetele.

Č. 10.716.

Pojištění nemocenské. — Řízení správní (Slovensko): * Předpisem článku 8 odst. 1 organisačního zákona (č. 125/27 Sb.) byl § 156 zák. čl. XIX:1907 v tom směru derogován, že o odvolání z rozhodnutí okr. úřadu ve věcech nemocenského pojištění nerozhoduje již min. soc. péče, nýbrž zem. úřad.

(Nález ze dne 18. září 1933 č. 12.407/32.)

Prejudikatura: opačně Boh. A 9399/31.

Věc: Nemocenská pokladna československých státních drah, zastoupená českou finanční prokuraturou v Praze proti ministerstvu sociální péče o nemocenské pojištění.

Výrok: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: Výměrem ze 3. prosince 1924 vyrozuměla okresní dělníky pojišťující pokladna v K. Masarykovu léčebnu v K., že byly podle zák. čl. XIX:1907 předepsány za zaměstnance této léčebny nemocenské pojistné příspěvky do 31. října 1924 částkou 44.966 Kč a že částka ta je podle § 17 min. nař. 4790/1917 splatná do 8 dnů po doručení u okresní dělníky pojišťující pokladny. Z tohoto výměru se odvolalo min. želez. v zastoupení státní správy železniční a nemocenské pokladny čsl. státních drah, jejímž zařízením jest Masarykova léčebna, a to přímo u okr. úřadu v Kežmarku, který pak výměrem z 24. února 1925 odvolání zamítl a platební výměr z důvodů věcných potvrdil.

Min. soc. péče však nař. rozhodnutím k odvolání min. žel. výměr okr. úřadu zrušilo pro nepříslušnost s tímto odůvodněním: »Podle ustanovení § 18 min. nař. č. 4790/1917 o rozkladě proti platebnímu příkazu rozhoduje předsednictvo pokladny. V tomto ustanovení je vyslovena kompetence předsednictva pokladny a nebyl proto okr. úřad příslušný,